GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŮ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România şi străinătate:

Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:

la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 25. *Joi, Vinerĭ 1 (13) Februariu* **1885.**

Braşovŭ, 31 Ianuariu (12 Febr.) 1885.

Cei dela putere întotdéuna au protestatŭ contra imputărei, ce li-o facemŭ, că voescŭ sĕ maghiariseze cu forţa şi că spre acestŭ scopŭ se folosescŭ de mijlócele cele mai condamnabile de terorisare.

Nu de multŭ codiţele din Cluşiu ale pressei guvernamentale maghiare se plângeau amarŭ că noi, când vorbimŭ de uneltirile lorŭ, întrebuinţămŭ prea adeseorĭ terminulŭ de „terorisare“ şi de „terorişti.“ Ei bine, ce facŭ ei cu întregŭ aparatulŭ de lingăi de tótă categoria alta, decâtŭ a ameninţá, a insultá şi a terorisá mereu pe cei ce nu vorŭ sĕ-i recunóscă ca stăpânĭ absoluţĭ în acéstă ţéră?

Multŭ mai strigă acum foile unguresci în contra juraţilorŭ din Sibiiu. De ce? Pentru că aceşti juraţĭ n'au suferitŭ a fi terorisaţĭ şi au pronunţatŭ sentinţele după a lorŭ convingere şi consciinţă curată, nu după cum pretindeau foile din Cluşin. Vedea-vomŭ, scrieau aceste foi, décă juraţii din Sibiiu vorŭ fi la înălţimea chiămărei ce o au în statulŭ maghiarŭ cum ni-lŭ închipuimŭ noi şi cum vremŭ noi ca sĕ fie; numai aşa va mai avea viaţă juriulŭ de pressă din Sibiiu!

Nu este acésta terorisare?

Dér Sibiiulŭ este unulŭ din cele mai marĭ şi mai culte oraşe ale Transilvaniei, şi de aceea nu-i mirare, că locuitorii lui nu se lasă a fi terorisaţĭ prin nisce articolĭ rĕutăcioşĭ ai foilorŭ jidano-maghiare. Ceea ce însă este multŭ mai remarcabilŭ, servindu-ne nouĕ de laudă, ér adversarilorŭ noştri de admoniţiune, e faptulŭ, că nu numai la oraşe, ci chiar şi la sate ameninţările şi terorisările nu mai prindŭ.

Cetitorii noştri îşĭ vorŭ aduce aminte, că foile cluşiene începuseră a strigá ca din gura şérpelui în contra celorŭ, carĭ au serbatŭ în anulŭ trecutŭ aniversarea ḑilei 3 (15) Maiu 1848. Intre aceştia era şi zelosulŭ protopopŭ şi notarulŭ din Indolŭ, precum şi bravii locuitorĭ muntenĭ din Intregalde.

Foile din Cluşiu nu ţipă niciodată de géba. Autorităţile se puseră în mişcare şi bieţii ómenĭ fură traşĭ în judecată. Părintele din Indolŭ la întrebările: din ce causă a serbatŭ ḑiua de 3 (15) Maiu cu poporulŭ; de ce a cântatŭ „Deşteptă-te Române; de ce s'a rugatŭ în biserică, ca „Dumneḑeu sĕ scape poporulŭ românescŭ de multele nedreptăţĭ ce i se facŭ“ a rĕspunsŭ cu demnitate de adevĕratŭ păstorŭ sufletescŭ: „După ce o naţiune nu póte esista fără limbă şi fără drepturĭ „politice, între marginele legii şi pe viitorŭ împreună cu toţĭ soţii mei de principii voiu lupta „pentru egala îndreptăţire naţională.“

Şi care fù resultatulŭ cercetărei judecătoresci? — Tribunalulŭ din Turda, neavêndŭ nicĭ unŭ motivŭ legalŭ de a condamná pe acusaţĭ, i-a absolvatŭ în 28 Iuliu 1884, ear Tabla regéscă a confirmatŭ judecata primei instanţe în 16 Decembre anulŭ trecutŭ.

Foile din Cluşiu negreşitŭ că au cunoscinţă de aceste sentinţe. De ce tacŭ înfundate? De ce nu strigă că tribunalele maghiare compuse din funcţiunarĭ maghiarĭ, trădéză prin sentinţele lorŭ achitătóre patria maghiară?

Eată judecătorĭ maghiarĭ, cari nu sciu apĕra „ideea de statŭ maghiarŭ“, cari nu sciu sĕ dé satisfacţiune societăţii şoviniste jidano-maghiare, ce a fostŭ aşa de cumplitŭ „ofensată,“ prin rugăciunile preotului din Indolŭ!

Ce sĕ mai ḑicemŭ de Saşĭ, dacă şi Ungurii cu diplome dela universităţile din Cluşiu şi Pesta nu facŭ altfelŭ decâtŭ ei? Bine ḑicea „Pesti Naplo,“ că numai juraţĭ ungurĭ din oraşele unguresci, ce sunt prodomnite de terorişti, potŭ se salveze „ideea de statŭ maghiarŭ.“ Căcĭ atuncĭ se va face mişcare mare în acele oraşe şi pressa va strigá, ér juriulŭ sub impresiunea acestui curentŭ va trebuí sĕ-şĭ dea în totdéuna sentinţa nu numai pentru „apĕrare“ ci şi pentru „nimicire.“

Câtŭ pentru demnii şi curagioşii locuitorĭ din Intregalde, carĭ asemenea au fostŭ traşĭ în cercetare judecătoréscă, cetitorul binevoiéscă a se informa din corespondinţa de mai la vale, ca sĕ se convingă până unde mergŭ terorisările mişelescĭ în contra poporului românescŭ.

Apucăturĭ nedemne.

»Pester Correspondenz« a primitŭ dela unŭ »publicistŭ‘ ungurŭ următórea comunicare, alŭ cărei scopŭ uşorŭ se póte înţelege:

Cumcă propaganda română se face nu numai în Ardélŭ, ci se nutresce şi se sprijinesce şi în România, dovedesce următorulŭ casŭ:

„Acum unŭ anŭ şi jumĕtate am avutŭ ocasiune sĕ facŭ, pe drumŭ între Varna şi Bucurescĭ, cunoscinţa unei persóne din cea mai înaltă ramură a justiţiei. In conversaţiunea nóstră veni vorba şi despre politică, mai cu sémă despre raportulŭ ce esistă între monarchia austro-ungară şi între România. Amintitulŭ demnitarŭ românŭ, care, ca quasi Judex Curiae alŭ patriei sale, prin posiţiunea sa cunósce cu temeiu aspiraţiunile curentelorŭ politice ale României şi societăţii române, se esprimă asupra acestei cestiunĭ astfelŭ:

»Politica guvernului nu este totdéuna identică cu aspiraţiunile politice, ce suntŭ sădite în spiritulŭ viu alŭ poporului. Politica oficială se schimbă cu evenimentele ḑilei; dar în acéstă schimbare se află ceva neschimbăciosŭ: tendinţa permanentă a aspiraţiunilorŭ naţionale. In politica oficială, relaţiunile dintre Austro-Ungaria şi România potŭ fi cele mai amicale şi cele mai cordiale, tosuşĭ esistă între monarchia d-vóstră şi între România totdéuna unŭ contrastŭ ce nu se póte aplana şi o adêncă prăpastiă desparte pentru totdéuna pe aceste două state unulŭ de altulŭ. Tóte stratele poporului românŭ suntŭ pĕtrunse de convingerea, că Ardélulŭ, Bănatulŭ şi orĭ ce petecŭ de pămêntŭ în Ungaria, unde locuesce vr'unŭ Românŭ, aparţinŭ Ungariei numai în urma unui abusŭ şi că dreptulŭ de proprietate asupra acestorŭ teritorii usurpate de Ungurĭ ni se cuvine nouĕ, adecă statului românŭ«

»Póte sĕ sune curiosŭ acésta, lucrulŭ însĕ stă astfelŭ, că Austro-Ungaria numai atuncĭ póte câştigá adevĕrata amiciţiă a României, când va renunţá la tóte aceste părţĭ ale ţĕrii, în care locuescŭ Românĭ, în favórea României.

»Câştigarea acestorŭ teritorii este idealulŭ nisuinţelorŭ nóstre naţionale. Statulŭ românŭ póte abḑice de realisarea acestui idealŭ din motive de oportunitate, dar poporulŭ românŭ are consciinţa neclintită, că acele părţĭ ale Ungariei aḑĭ orĭ mâne — e mai multŭ o cestiune de timpŭ — se vorŭ anecta cu orĭ ce preţŭ la România.«

»Ellenzék« din Cluşiu, într'unŭ articulŭ intitulatŭ „Visurile vecinului‘, observă la acésta: „Alte durerĭ n'are?!«

Ne mirămŭ, cum de acelŭ »publicistŭ« ungarŭ, care ca toţĭ Ungurii încă trebue sĕ sufere de limbăriţă, a pututŭ tăcea unŭ anŭ şi jumĕtate şi tocmai acum i s'a deslegatŭ limba comunicândŭ »conversaţiunea« sa de mai susŭ? Dar aci e ascunsŭ unŭ planŭ, pe care evenimentele actuale ni-lŭ trădéză. Publicistulŭ vrea sĕ aplice două loviturĭ deodată.

E vorba de a se aduná »doveḑĭ« pentru justificarea mĕsurilorŭ esceptionale ce se vorŭ lua în contra Românilorŭ; e vorba de cassarea juriului din Sibiiu, pentru ca ḑiariştii românĭ sĕ fie trămişĭ în judecata juraţilorŭ ungurĭ din Têrgu-Mureşului şi Cluşiu pentru cea mai mică plângere în contra asupritorilorŭ; e vorba de maghiarisarea forţată ce se va întinde peste totŭ Ardélulŭ; e vorba de realisarea »ideii de statŭ maghiarŭ‘ aşa precum o înţelegŭ adversarii noştrĭ, adecă: în ţĕrile corónei sf. Stefan altŭ némŭ afară de celŭ unguresců nu e permisŭ sĕ esiste, totŭ ce e nemaghiarŭ séu se va transforma în maghiarŭ séu va trebui se ia lumea în capŭ.

Arma însĕ, de care se servesce »publicistulŭ‘ amestecându în luptele nóstre ḑilnice şi pe România. ca cu atâtŭ mai multŭ sĕ'şĭ justifice Ungurii asuprirea ce-o esercită cu noi, e detestabilă şi nedémnă, dér totodată e destulŭ de grosolană, ca sĕ nu se deóche joculŭ de după culise alŭ teroriştilorŭ

Italia şi cestiunea orientală.

Marile puterĭ europene, carĭ s'au aliatŭ în scopulŭ, de a mănţiné pacea cu orĭce preţŭ în Europa, astăḑĭ se uită cu ochĭ rĕi la toţĭ paşii, ce îi face séu are de gândŭ sĕ-i facă Italia pe ţĕrmurii Mării roşie şi pe cóstele Egiptului. Astăḑĭ se aşteptă scirile ce vinŭ dela Roma cu încordare, pentrucă de aḑĭ până mâne se potŭ lua în Roma decisiunĭ, ce vorŭ avé urmărĭ însemnate nu numai pentru Italia şi Anglia, dar şi pentru pacea europénă, care cu tóte asigurările aliaţilorŭ puternicĭ totuşĭ se póte turbura uşorŭ. După cum asigură unŭ corespondentŭ alŭ lui „N. fr. Presse,« Anglia sĕ fi provocatŭ oficiosŭ pe Italia ca sĕ ia parte la espediţiunea egipténă. Diarulŭ italianŭ „Opinione« négă acésta, susţine însĕ că ministrulŭ italianŭ Mancini tractéză în privinţa acésta cu ministerulŭ englesescŭ. In Roma şefii resorturilorŭ militare ţinŭ mereu la conferinţe, în arsenale se lucréză cu-o activitate febrilă, pentru ca sĕ se echipeze o flotă şi sĕ se espedeze unŭ corpŭ nou de armată. In orĭce împrejurare Italia va ocupa litoralulŭ egiptenŭ alŭ Mării roşie. Décă vorŭ merge trupele italiene şi în Sudanŭ, va atêrna dela compensaţiunea ce-o va oferi Gladstone Italienilorŭ. Că cestiunea egipténă stă în strênsă legătură cu cestiunea orientală nu mai încape nicĭ o îndoielă şi tocmai amesteculŭ Italiei în cestiunea egipténă póte fórte uşorŭ sĕ aprindă cestiunea orientală, care arde sub spuḑă. Mai ḑilele trecute se ḑice că representanţii mai multorŭ state balcanice, carĭ au de-a regula diverse afacerĭ cu Turcia, avură convorbirĭ cu Mancini şi că representanţii României, Greciei şi Sêrbiei au trimisŭ guvernelorŭ lorŭ raporte detaiate despre înţelegerile cu cabinetulŭ italianŭ cu privire la scopurile politicei coloniale. De se vorŭ adeveri aceste comunicate, atuncĭ s'ar vedé că în unele cercurĭ politice ale peninsulei balcanice, încă înainte de a se ivi unŭ conflictŭ între Turcia şi între Italia, începură ómenii a se ocupa cu idea ca sĕ se folosécă în interesulŭ lorŭ de acestŭ conflictŭ.

In ce chipŭ au conferitŭ representanţii staturilorŭ balcanice cu cabinetulŭ italianŭ nu putemŭ sci, dar ceea ce am dori ar fi ca România sĕ lucreze din tóte puterile sale, ca în înţelegere cu Italia şi cu Anglia sĕ-şĭ pótă realisa dorinţele şi sĕ-şĭ pótă asigura la Pindŭ şi Borădagŭ interesele sale ca Românii din Pindŭ, din Macedonia pentru carĭ România a adusŭ şi aduce de 20 şi mai bine de anĭ marĭ sacrificii materiale, sĕ nu fie sacrificaţĭ duşmanilorŭ lorŭ secularĭ, pentru că atuncĭ ar fi aruncată în vêntŭ tótă munca de două decenii şi mai bine, şi tóte sacrificiile carĭ s'ar fi putută întrebuinţa cu multŭ mai bine pentru alţĭ Românĭ lipsiţĭ de cultură. Aceea că óre sci-va diplomaţia română sĕ profite de încurcăturile ce se vorŭ ivi în Orientŭ şi de gruparea puterilorŭ europene, numai viitorulŭ ni-o va puté arĕta.

SCIRILE ḐILEI.

Adresa ce a aşternut'o sinodulŭ archidiecesei ortodoxe-române din Transilvania catră Maiestatea Sa monarchulŭ — din incidentulŭ rĕspunsului primitŭ de deputaţiunea bisericei ortodoxe române cu ocasiunea ser-

bărei pentru reconstruirea Seghedinului — s'a luatŭ la cunoscință de cătră Maiestatea Sa, dice ,Telegr. românŭ.«

—0—

Joi în sĕptĕmâna trecută s'a comisŭ în Ciaperci lângă Mercurea unŭ omorŭ misteriosŭ. Séra pe la 6 óre se aflau judele, notarulŭ și perceptorulŭ de dare în cancelaria oficiului localŭ, când o gróznică pocnitură se audi și perceptorulŭ de dare cădŭ imediatŭ mortŭ la pămĕntŭ. După ce judele și notarulŭ își veniră în sine din spaima cea mare, voiră sĕ alerge afară, dar ușa dela stradă era țĕpĕnŭ ferecată. Făptuitorulŭ se asigurase de urmărire. Din Miercurea a plecatŭ o comisiune judiciară la Ciaperci sĕ ancheteze casulŭ. S'au făcutŭ câteva arestări.

—0—

In ședința dela 4 Februariu n. a comitetului reuniunnei archeologice din comitatulŭ Hunedórei, ținută în Deva, vicepreședintele a ținutŭ o conferință în care critică aspru pe d. Odobescu și broșura sa despre revoluțiunea lui Horia.

—0—

Ministrulŭ cultelorŭ Trefort a datŭ societății archeologice din Deva suma de 500 fl. pentru continuarea săpăturilorŭ dela Sarmisegetuza.

—0—

Academia de »Jeux Floraux« din Tulusa a decretatŭ, dice ,L'Indép. roumaine,« literatei Carmen Sylva, Suveranei României, titlulŭ de magistră în arte. Membrii academiei au pusŭ sĕ se graveze o mărĕță diplomă, ce se va înmâna Maiestății Sale prin d. V. A. Urechiă.

—0—

Scóla din Konragy, comitatulŭ Hunedórei, s'a închisŭ din causă că bântue difterita printre copii.

—0—

Concertulŭ Zichy. — Arareori îi succede unui artistŭ a întruni atâta publicŭ precum a fostŭ Marți séră în sala otelului Nr. I. Numai odată am vĕdutŭ acéstă sală și mai îndesată de publicŭ, în véra anului 1883 la concertulŭ românescŭ datŭ în folosulŭ »Asociațiunei transilvane.« Se vede că renumele ce și l'a câștigatŭ d-lŭ Zichy în capitalele mai multorŭ țĕri, și împrejurarea că dênsulŭ cântă la pianŭ numai cu mâna stângă, a atrasŭ publiculŭ în numĕrŭ atâtŭ de mare. Contele Zichy născutŭ la 1849, și-a perdutŭ mâna dréptă în etate de 15 ani la o vênĕtóre, de atunci sub conducerea marelui maestru Liszt, care l'a introdusŭ atâtŭ în musica clasică câtŭ și în cea modernă, a urmatŭ studiele în armonia și contra punctŭ cu succesulŭ celŭ mai strălucitŭ, după cum ne-am și convinsŭ în séra concertului deja la primulŭ numĕrŭ alŭ programei, o composițiune proprie bine succésă. Ouvertura ne-a descoperitŭ pe lângă tehnică și precisiunea jocului și unŭ talentŭ de compositorŭ bunŭ și desterŭ. Asemenea și în »Visulŭ amorosŭ« de Liszt și în Polonesa a-dur de Chopin, ne-a doveditŭ că scie interpretá cu sêmțŭ și fără de orice afectațiune. In deosebi ne-a plăcutŭ »Fantasia din opera Faust' de Gounod, care cu grelele ei pasage și figurațiuni, ca și prin polifonia acordelorŭ, a fostŭ pĕtrundĕtóre. Pe lângă tótă iuțéla și bravura esecutărei, totuși s'au strecuratŭ în acéstă piesă și unele disonanțe, cari n'au putută trece neobservate. Impresiunea totală a concertului te lasă însĕ a vedé în Contele Zichy unŭ artistŭ însemnatŭ cu multe calități frumóse.

Orchestra philarmonică sub conducerea bravului ei dirigentŭ A. Brandner a esecutatŭ »Andante con moto« din Sinfonia italiană A-dur de »Mendelssohn și Ouvertura din »Euryante« de Weber, cu aceeași acuratețĕ și finețĕ cu care suntemŭ dedați a-o audi la diferite ocasiuni. Meritulŭ d-lui A Braudner ca dirigentŭ îlŭ cunóscemŭ și totuși credŭ că nu voiu esagera, decă îmi permitŭ a constata cumcă esecutarea Ouverturei de Weber a fostŭ de tótă frumsĕțea. Venitulŭ curatŭ alŭ acestui concertŭ este destinatŭ pentru fondulŭ capelei orășenesci. Mulțămirea publicului esprimată prin îndelungate aplause, ca și prin presentarea a două cununi de lauri ce le-a primitŭ contele Zichy îi potŭ servi ca asigurare că și aici și-a sciutŭ câștiga simpatiile publicului iubitorŭ de artă.

—0—

O »descoperire« a făcutŭ »Ellenzék.« In Clușiu, dice fóia unguréscă cuprinsă de spaimă, s'a formatŭ o societate germană, care-și țîne întrunirile în casa unui cismarŭ din strada Mănăsturŭ. Membrii societății suntŭ în parte mare »Schulvereiniști.'

—0—

Scriitorulŭ O. F. Berg, editorulŭ fóiei umoristice »Kikeriki« din Viena, a fostŭ instalatŭ în institutulŭ de nebuni din Döbling.

—0—

Sciri din Odessa desmintŭ uciderea advocatului Rabinovici, întemeiătorulŭ sectei ,Noulŭ Israilŭ.«

—0—

Se scrie din Frankfurt lângă Main, că unŭ ginere a fugitŭ cu vĕduva sa sócră, pentru care avea mai multă simpatiă decâtŭ pentru fiica ei, soția sa. Óre atâtŭ de mare sĕ fie corupțiunea? Greu de credutŭ.

———

„Times" despre tractatulŭ prusso-rusŭ.

,Times' din Londra consacră tractatului de estradare încheiatŭ între Rusia și Prusia unŭ articolŭ de fondŭ, în care desaprobă mĕsurile luate, dicêndŭ că Anglia nu póte aderá la unŭ astfelŭ de tractatŭ.

,E naturalŭ, scrie »Times«, ca sĕ nu ne gândimŭ nicidecum a schimbá legile nóstre așa, ca sĕ estradămŭ fugari, cari nu suntŭ vinovați de astfelŭ de delicte, pe care noi le considerămŭ de crime. Țéra nóstră a trebuitŭ sĕ acorde în acestŭ veacŭ ospitalitatea sa nenorociților politici de totŭ felulŭ. Noi amŭ primitŭ mai ântâiu pe jertfele legilorŭ apĕsătóre și mai târdiu chiar pe autorii acestorŭ legi. Actualulŭ împĕratŭ alŭ Germaniei a fostŭ veselŭ, că s'a pututŭ retrage aci după evenimentele din 1848, și câtŭ p'aci era sĕ vină la noi în acelŭ timpŭ chiar și d. Bismarck. Napoleon III, după ce 20 de ani a încercatŭ sĕ ne înduplece a schimbá legile nóstre pentru strĕini, în anulŭ 1871 a avutŭ motivŭ sĕ se bucure, că politica nóstră a rĕmasŭ neschimbată și că elŭ a putută trăi în Chislehurst totŭ așa de liberŭ de ori ce șicane, ca și atunci când ca conjuratŭ și fugarŭ din fortăréța Ham locuia în King Street, St. James. După comună Francia ne-a cerutŭ, ca sĕ estradămŭ pe comuniști; da dacă amŭ fi făcutŭ acésta, atunci ni i-amŭ fi făcutŭ dușmani unŭ numĕrŭ dintre ex-isgoniți, cari adi ședŭ în camera deputațiloŭ. Anglia trebue sĕ rĕmână credinciósă vechiului sĕu sistemŭ de deplină neutralitate față cu luptele politice de pe continentŭ; nicidecum însă nu ne putemŭ bucurá că tóte porturile de refugiu streine se închidŭ acum și că țera nóstră se transformă într'o prăvălie de esposițiune pentru nemulțămiții și persecutații Europei. Din acestŭ motivŭ sĕ sperămŭ, că Reichstagulŭ germanŭ va precumpăní de două ori lucrulŭ, înainte de a primí proiectulŭ de lege a prințului Bismarck. Ne îndoimŭ, că cancelarulŭ este deplinŭ lămuritŭ despre tóte neplăcerile și periculele ce i le póte pregătí mĕsurile sale cu două tăișuri.«

———

Cu stimă și cu plecăciune la adresa vinovațilorŭ.

(Coresp. part. din Bucovina).

De pe vêrfulŭ Giumalăului, în Faurŭ 1885.

Prea Onorate Părinte!

A trecutŭ vreme îndelungată de când așteptămŭ mereu, că dóră te vei îndrepta și vei apuca altă cărare decâtŭ aceea pe care mergi acuma. Am așteptatŭ cum dicŭ multŭ, și nu te-am rușinatŭ înaintea lumii pentrucă n'am vrutŭ sĕ dămŭ cu toporulŭ în baltă; ți-am datŭ însĕ din când în când semne destule, ca sĕ poți înțelege că nu suntemŭ de felŭ mulțumiți cu faptele și purtarea Sfinției Tale, credêndŭ că din aceste semne de nemulțămire îți vei înțelege pĕcatele și te vei îndreptá, fără sĕ mai fimŭ siliți a te aduce spre judecare înaintea forului lumescŭ.

Nimica n'a ajutatŭ însĕ, și din nepăsarea ce o arăți venimŭ a conchide că Sfinția Ta trăesci în credința că tóte ce le faci sunt bune și plăcute lui Dumnedeu și nouĕ, séu dacă nu că vrĕi celŭ puținŭ sĕ rĕmâi numai decâtŭ inimiculŭ nostru.

Ori care ar fi casulŭ, a sositŭ timpulŭ ca sĕ ne lămurimŭ numai decâtŭ: értă dară, părinte, dacă vomŭ îndrăsni a-ți numĕra și spune pĕcatele, căci după cum presupunŭ póte nu ai înțelesŭ bine până acuma ceea ce se pretinde în generalŭ dela Sfinția Ta, ér după ce ne vomŭ face acéstă datoriă, apoi îți dămŭ voiă sĕ pui mâna pe cruce și pe peptulŭ Sf. Tale și blastĕmă în numele Domnului și a sfintei dreptăți pe acela, care se légă de capulŭ Sfinției Tale fără causă.

Vei fi sciind dóră, părinte, că străbunii noștri gloriosŭ au consacratŭ pe altarulŭ bisericei averi colosale, pentru ca biserica sĕ stee vecinicŭ și neclintită și clerulŭ naționalŭ sĕ nu se pérdă.

Te întrebŭ, dară mĕ rogŭ părinte, sĕ nu te superi de felŭ, că dacă ne vomŭ înțelege putemŭ fi érăși ceea ce am fostŭ înainte, te întrebŭ, dicŭ, îlŭ avem noi astădi celŭ puținŭ pe aicea unde suntem așa de aprópe de mormêntulŭ eroului celui mare, care a contribuitŭ și elŭ la temelia bisericei nóstre naționale?

Di părinte, ce vrei, noi, cu deosebiri rare, nu avemŭ clerulŭ nostru naționalŭ. Dacă străbunii noștrii, s'au gânditŭ că credința și nĕmulŭ nostru póte fi odinióră periclitatŭ, și au întemeiatŭ biserica cu ziduri gróse naționale, apoi trebue sĕ înțelegi, părinte, că tocmai acuma a sositŭ timpulŭ în care se simte necesitate a ne strânge cu toții sub scutulŭ bisericei nóstre dreptcredincióse, ca acolo sĕ fimŭ ocrotiți, și sĕ mai putemŭ rĕmânea ceea ce am fostŭ până acuma, adecă: ,Români.«

Óre ne va succede acésta? Cam greu, părinte, și Sfinția Ta în parte porți vina că nu. Sfinția Ta părinte te-ai înstreinatŭ cu totulŭ de poporulŭ nostru, ai alergatŭ cu simțulŭ, cu obiceiulŭ și chiar limba strămoșéscă ne-ai lăsat'o s'o cultivămŭ noi bieții opincari nemernici, și te-ai dusŭ în tabĕra streină, insușindu-ți și cultivândŭ acolo altă limbă, altŭ simțŭ și alte obiceiuri, ba poți sĕ ai póte și chiar altă credință, căci noi atâta scim: cine vorbesce altă limbă trebue sĕ și crédă altfelŭ.

Dar ia séma bine, părinte, că oile mergŭ după ciobanŭ, sĕ nu'ți afli odată biserica gólă și tóte oițele duse după Sf. Ta în tabĕra străină, până ce te vei întórce sĕ le cauți, streinii le vorŭ duce în stâna lorŭ, de unde apoi cu greu le vei căpeta înapoi, și așa vei rĕmânea ciobanŭ fără turmă.

Ai paralisatŭ limba română, părinte, pe care ar trebui sĕ o vorbesci nu numai în biserică ci și acasă și ori unde te vei aflá, și prin acéstă părinte, umbli de vêndare cu celŭ mai scumpŭ odorŭ alŭ națiunei. Preotésa d-tale se rușineză sĕ vorbéscă românesce, dar ce e mai trist și ridicolŭ chiar, e că streinii spunŭ că ea germânește numai atâta scie câtŭ au uitatŭ Germanii.

Nu te înțelegemŭ de felŭ părinte: acasă cu copii, cu preotésa, cu slugile vorbesci în limbă streină, cauți societatea streină și ți-ai făcutŭ cuibulŭ în mijloculŭ dușmanilorŭ noștri.

Trăesci cu străinii, te-ai înfrățitŭ cu dênșii, le vorbesci limba lorŭ, inima Sf. Tale bate părinte numai pentru totŭ ce e străinŭ, ér între noi te rĕpedi atuncea în fuga mare și cu bucuriă, când prindi vestea că a muritŭ vreunulŭ dintre noi pentru ca sĕ'lŭ bagi iute în pămĕntŭ, sĕ'ți încarci traista cu colaci, sĕ'ți umpli punga din banulŭ nostru câștigatŭ cu atâta sânge și sudóre, și apoi încărcatŭ cu acéstă jertfă muiată în sânge sĕ te întorni érăși în fuga mare în mijloculŭ străinilorŭ, sĕ risipesci acolo cu dênșii ofranda nóstră, jucândŭ Tananaua cu aceia cari își batŭ jocŭ de neamulŭ și credința nóstră.

Vedi, părinte! Dacă nu te purtai până acuma așa, dacă nu te scăpai cu vorba, scii mai deunădi când ai disŭ că țĕranului românŭ sĕ'i trigi ochii, pentru că se negóță și nu vrea sĕ dea căti cari; dacă nu ai fi isgonitŭ din casa și societatea d-tale limba nóstră, care ne este așa de scumpă, nu puteamŭ astădi dice că inima d-tale e stricată, și la tóte te cugeți numai la sórta nóstră nu.

Poporulŭ din care face parte parochia d-tale, sfinție părinte, geme de nevoi și greutăți, ér Sfinția Ta nu vrĕi sĕ lași măcar o lacrimă de jale pentru dênsulŭ, și în locŭ sĕ te gândesci la mijlócele prin care s'ar puté deștepta și ridica, umbli cu preotésa la baluri mascate și o îmbraci cu ghete de piele de rândunică.

Sĕ nu credi că invidia vorbesce astfelŭ, — nu, ferésca Dumnedeu; strînge, părinte, comori mari și îmbogățesce-te sĕ-ți mérgă vestea din hotarŭ în hotarŭ, și noi cu toții ne vomŭ bucura, dar întrebuințéză vada și influința averei, câștigate din sudórea poporului, pentru progresulŭ și mărirea neamului și a credinței în care ne-amŭ treditŭ, pentru reservarea și lățirea limbei în care amŭ fi bucuroși a te audi că vorbesci totdéuna cu casa și familia Sf. Tale, ér nu de pe noi sĕ jupesci pielea, și-apoi sĕ te duci în mijloculŭ streinilorŭ și sĕ o împărțești cu ei.

Tóte romanele și cărțile scrise în limbi streine, și tóte diarele streine, care nu mai le au născocitŭ timpulŭ, le găsesci la Sf. Ta și preotésa Sf. Tale, dar cea mai mică foiță română, care strigă, plânge arĕtândŭ lumei neajunsurile poporului românŭ, încă nu s'au norocitŭ sĕ'ți calce pragulŭ casei Sf. Tale. Și dacă lucrurile vorŭ merge totŭ astfelŭ, părinte, te vei uita încă mai multŭ și vei începe a ne ceti și în biserică în limbă streină; dar îți spunemŭ dreptŭ de pe acuma, că în altă limbă nu te vomŭ asculta.

Vomŭ tăcé încă multă vreme, vomŭ răbda, dar dacă ne va trece de șagă, vomŭ îndrăsni a'ți spune 'n față, că fiindŭ noi Români, avemŭ dreptulŭ sĕ ceremŭ preoți cu inimele dreptŭ române, care sĕ ne spue atâtŭ în biserică câtŭ și afară de ea cuvêntulŭ lui Dumnedeu clarŭ și lămuritŭ în limba cea strămoșéscă. Asta o vremŭ ér lucrulŭ rĕu ducă-se în iadŭ. **Opinca.**

———

Terorisarea Muntenilorŭ.

Valea Galdei în 6 Februariu 1885.

Stimate domnule Redactorŭ! In 31 Ianuariu st. n. s'a ținutŭ alegerea oficialilorŭ comunali, în comuna Intregaldi, unde D-lŭ subprefectŭ Köblös a presidatŭ însoțitŭ de d-lŭ notarŭ cercualŭ Nicolau Nestorŭ, unŭ pandurŭ și gendarmeria.

Póte că d-lŭ subprefectŭ s'a temutŭ că poporulŭ munteanŭ va fi agitatŭ în contra procedurei d-sale; dar n'a avutŭ de ce sĕ se témă, că poporulŭ munteanŭ nu-i așa de periculosŭ, cum cugetă d-sa, ci suntŭ prea blândi. Alegerea s'a putută întâmplá și fără panduri și gendarmeriă; nici au avutŭ lipsă Intregăldenii de acei óspeți.

Cugetulŭ d-lui subprefectŭ a fostŭ că sĕ alégă de jude comunalŭ pe Matheiu Hățĕganu, și sĕ depue pe fostulŭ jude și fără voia poporului, pentru aceea nici n'a voitŭ a merge la cancelaria comunală, unde ar fi trebuitŭ sĕ se țînă alegerea. Paragrafulŭ 40 opresce a fi alegĕtori comunali pe aceia ce se află sub curatela părintéscă ori strĕină, însĕ cei ce au votatŭ pentru Matheiu Hățĕganu au fostŭ primiți; ér votanții pentru fostulŭ jude și cei cu dreptŭ au fostŭ alungați pre ușă afară prin pandurŭ.

Nĕcazulŭ subprefectului asupra fostului jude se trage de acolo, că și acesta a luatŭ parte la aniversarea dilei de 3 (15) Maiu, de aceea și-a pusŭ tóte puterile dinpreună cu notarulŭ, spre a-lŭ depune ca sĕ reușéscă Matheiu Hățĕganu, a cărui pruncŭ a fostŭ denunțantele învĕțătorului Domșa cu poesiile.

D-lŭ subprefectŭ înainte de începerea alegerei a înfruntatŭ pe învĕțătorulŭ nostru, fără de vină, într'unŭ tonŭ atâtŭ de vătămătorŭ, încâtŭ acesta nu se putea aștepta, dela unŭ omŭ care posede cultură și cunóscerea legei; dicêndŭ: Aici îți dau pénă și hârtiă, publică alegerea în »Gazeta« vóstră românéscă. — Rĕspunsulŭ fu: D-le prefectŭ! Eu nu ți-am greșitŭ nimica, nici te-am vătĕmatŭ cu vr'unŭ cuvêntŭ; apoi pénă și hârtiă nu-mi trebue dela d-ta, și eu am pe ce-mi cumpĕră. La »Gazetă« nu te întrebŭ pe d-ta când voiu scrie.

In fine provocă pe d-lŭ preotŭ Nestorŭ și comitetulŭ informându-i ca pe viitorŭ sĕ destitue pe învĕțătorulŭ Domșa, fiind-că-i agitatorŭ contra Ungurilorŭ,

şi a ridicatŭ stindarde contrare statului maghiarŭ. — Rĕspunsulŭ din partea comitetului fù: Noi îlŭ cunóscemŭ că-i învĕţătorŭ: harnicŭ, diligentŭ şi omŭ cu purtare morală de laudă, décă d-ta eştĭ nemulţămitŭ cu purtarea-i, noi suntemŭ mulţămiţĭ de ajunsŭ; nicĭ că avemŭ vre-o causă de a-lŭ scóte din oficiu.

Maĭ departe ḑise subprefectulŭ: Sĕ nu te cercĭ a mai ascultá de învĕţătorulŭ, că eştĭ tênĕrŭ şi vei fi acusatŭ pela tribunalŭ ca în anulŭ espiratŭ...

Acum va fi d-lŭ subprefectŭ deplinŭ voiosŭ, că s'a alesŭ jude după plăcerea d-sale; numai câtŭ pre cale nelegală.... Şi a căpĕtatŭ denunţianţĭ, spre a'i arĕtá pe cei ce voiescŭ binele poporului întregăldeanŭ, ca făcătorĭ de rele.

In 2 Februariu st. n. d-lŭ preutŭ şi învĕţătorulŭ au înaintatŭ judelui arĕtarea abs. şi lista pentru salariulŭ învĕţătorului. Ḑiindŭ şi notarulŭ de faţă au fostŭ rugaţĭ de a mijloci a se scóte dela poporŭ fiindŭ în restanţă 200 fl şi a îndemná părinţii a-şĭ trimite pruncii la scólă. — Rĕspunsulŭ ce l'au primitŭ preotulŭ şi învĕţătorulŭ fù: „Noi nu ne mestecămŭ în trebile scólei.“

Unŭ alegĕtorŭ.

Din parlamentulŭ românŭ.

(Camera)

Şedinţa dela 28 Ianuariu. — D. Poroineanu interpeléză pe d. ministru alŭ justiţiei în privinţa înfiinţărei unei judecătorii de pace în Urbea Caracalŭ. D. ministru rĕspunde că recunósce trebuinţa şi va insista pe lângă comisiunea bugetară a se trece în bugetŭ suma cuvenită acestei înfiinţărĭ. D. D. Ionescu depune unŭ proiectŭ de lege din iniţiativa parlamentară pentru aplicarea art. 64 din legea de organisare, relativŭ la alternarea judecătorilorŭ de Curte, şi spre a se resolva pe cale legislativă acéstă prescriere a legei pe care nu o aplică tóte curţile, precum cea din Focşanĭ. D. ministru agriculturei rógă ca, în lipsa d-lui primŭ-ministru şi a d-lui ministru de culte, sĕ se amâne interpelarea relativă la greva studenţilorŭ dela Facultatea de medicină. D. Cozadini declară că consimte la amânare pe mâne dacă este a se amâna mai târḑiu, apoi preferă a retrage interpelarea. D. Epurescu ḑice că comisiunea numită de ministerŭ pentru cercetarea neorânduelelorŭ dela facultatea de medicină, întârḑie a depune raportulŭ şi cere dlui ministru a face sĕ se activeze depunerea raportului acelei comisiunĭ, raportŭ ce'lŭ crede utilŭ în desbaterea afacerei studenţilorŭ. D preşedinte consultă pe d. Ionescu D. asupra interpelărei sale relative la mutarea unui profesorŭ dela universitatea dın Iaşĭ la cea din Bucurescĭ; d-sa consimte la amânare. D. Robescu citesce raportulŭ comisiunei financiare asupra deschiderei unui creditŭ de lei 2,500, trebuitorŭ pentru cumpĕrare de lemne la spitalele rurale; acestŭ proiectŭ e adoptatŭ. D. Nacu citesce unŭ raportŭ alŭ comisiunei financiare pentru aprobarea unorŭ sume întrebuinţate în anulŭ 1883 pentru esploatarea căilorŭ ferate, care se ridică la cifra de lei 502,100 banĭ à4. Camera aprobă. D. Robescu citesce unŭ raportŭ alŭ comisiunei financiare pentru deschiderea unui creditŭ suplementarŭ de lei 20,000, necesarŭ pentru cumpĕrare de hârtie, de óre-ce suma prevĕḑută în bugetŭ nu este suficientă, din causa imprimărei firmelorŭ de comerciu şi a suplementelorŭ la »Monitorulŭ oficialŭ.« In urmă Camera trece în secţiunĭ pentru studierea mai multorŭ proiecte de lege.

(Senatulŭ)

D. Isvoranŭ cere ca biroulŭ sĕ întrebe guvernulŭ, când va puté d-sea sĕ-şĭ desvólte interpelarea privitóre la scrisórea d-lui Bălăcénu, publicată în „Românulŭ.“ D. V. Alexandri declară că cererea onor. senatorŭ se va comunica guvernului. D. Vergati cere ca interpelarea d-sale făcută ministrului de instrucţiă, sĕ fie ficsată irevocabilŭ pentru Joi.

Se dă citire proiectului de lege privitorŭ la autorisarea statului sĕ se ştérgă din veniturile statului suma datorită de C. Pantazi arendaşulŭ comunei Săpunurĭ, de 22,000 lei. D. Mârzescu cere ca raportulŭ sĕ fie tipăritŭ. D. D. Ghica, preşedintele senatului, amintesce maturului corpŭ că cererile de acestŭ soiu ilŭ împedică de a lucrá. Şi aşa se ḑice că Senatulŭ nu lucréză. Ce este proiectulŭ de lege în cestiune? Unŭ arendaşŭ a păgubitŭ şi n'are cu ce sĕ plătéscă statulŭ, elŭ arată că are datorii asupra ţĕraniiorŭ şi remite guvernului rĕmăşiţele sĕ fie ridicate de pe la ţĕranĭ. Comisiunea senatorială, vĕḑênd că ţĕranii nu au cu ce plăti a dispusŭ sĕ se ştérgă suma datorată. Pentru ce dar vĕ trebuesce raportulŭ tipăritŭ? Se pune la votŭ tipărirea raportului şi se respinge. D. C. Boerescu vorbesce în contra descărcărei d-lui C. Pantazi şi admite descărcarea locuitorilorŭ comunei Săpunarĭ. D. Schina rĕspunse d-lui Boerescu şi declară că nu se póte descărcá de suma de 22,000 lei ţĕranii, carĭ datoréză arendaşului, dacă cu acéstă sumă nu se va descărcá şi arendaşulŭ Pantazi. Arendaşulŭ nu se descarcă decâtŭ din creanţa, ce are asupra ţĕranilorŭ. D. C. Boerescu propune unŭ amendamentŭ în care se ḑice că ţĕranii descărcându-se de suma de 22,000 sĕ nu se descarce şi d. Pantazi de acéstă creanţă. D. M. Schina: cereţĭ dar ca Statulŭ sĕ lase pe d. Pantazi sĕ esecute pe ţĕranĭ, carĭ şi aşa suntŭ fórte rĕu reduşĭ economicesce. D. Stătescu combate cele ḑise de d. Boerescu şi se miră că oposiţiunea imediatŭ ce este vorba de a uşurá pe ţĕranĭ, se ridică în contra unei asemenea dorinţe. D. C. Pantazi n'are nimicŭ de câtŭ creanţele ce are asupra ţĕranilorŭ. Aceste creanţe suntŭ resultatulŭ unorŭ hotărirĭ judecătorescĭ, carĭ declară că sumele declarate de ţĕranĭ din comuna Săpuneştĭ suntŭ datorate pentru nişte angagiamente făcute şi care suntŭ nedrepte. Ce voiţĭ, d-lorŭ? Voiţĭ ca şi cenuşa din vatra ţĕranului sĕ fie vêndută, căcĭ dacă nu veţĭ descărcá pe d. Pantazi nu veţĭ descărcá pe ţĕranĭ, şi arêndaşulŭ îi va putea esecutá, deórece are în mână hotărirea judecătorésca. Discuţia se închide. Proectulŭ de lege puindu-se la votŭ se primesce.

Lécŭ pentru durerea de gură şi de unghii la vite.

Deva, Ianuariu 1885.

Am cetitŭ în scumpa nóstră fóiă »Gazeta Transilvaniei,“ că în unele părţĭ bântue vitele bóla de gură şi de unghii.

Eu ca economŭ de vite mĕ grăbescŭ a da următórele poveţe acelora carĭ au vite:

1. Pentru durerea de unghii sĕ se piseze pétră vênătă şi sĕ se amestece cu rincezélă. Acéstă mestecătură sĕ se aşeḑe între unghii legându-se bine, şi sĕ se înoiască totŭ la 48 de óre.

2. Pentru scală sĕ se férbă apă şi sĕ se arunce pe unghia vitei, căcĭ repede se va vindeca.

3. Pentru durerea de gură sĕ se piseze o bucată de pétră vênătă ca o nucă, sĕ se pună într'unŭ vasŭ cu apă ca o cupă (oca), în care se va amesteca şi o mână de sare, şi astfelŭ se va lăsa sĕ stea 12 óre. Apoi cu o cârpă îmuiată în aceea apă se va înfunda gura vitei, stringêndu-i-se gura ca sĕ ajungă apa aceea în tóte unghiurile gurei. Acésta se va face de două orĭ pe ḑi, şi vita se va vindeca.

N. Oprea.

DIVERSE.

Atentatulŭ contra lui Rossa. — Miss Dudley a declaratŭ cătră unŭ raportorŭ că comiţêndŭ atentatulŭ n'a avutŭ de gând sĕ poseze în eroină, ci numai în calitatea sa de Engleză a fostŭ animată de dorinţa de a pedepsi pe unŭ miserabilŭ, care ajută pe fanaticĭ a face sĕ curgă sângele şi a causa dezastre materiale. «New-York Herald« publică o telegramă din Paris, că 26 dinamitarĭ reuniţĭ în consiliu în acelŭ oraşŭ au luatŭ rosoluţia de a rĕsbuna asupra unui personajŭ importantŭ englezŭ, atentatulŭ căruia Rossa a căḑutŭ victimă. Acestĭ dinamitarĭ au declaratŭ că guvernulŭ britanicŭ este responsabilŭ de acestŭ atentatŭ. — Se scrie din Philadelfia cătră „Times«: „Prietinii d-nei Dudley, care a trasŭ asupra lui Rossa, spunŭ că ea este o femee inteligentă, activă, avêndŭ intime sentimente de patriotismŭ. Când a aflatŭ despre nouĕle atentate din Londra, ea a apĕrutŭ fórte agitată şi a declaratŭ în multe rêndurĭ că Statele Unite trebuescŭ sĕ extradeze pe Rossa. Sâmbătă 'i a trimisŭ lui Rossa o scrisóre în care ii ḑicea că o damă vrea sĕ-i vorbéscă şi 'i da întêlnire în Chambers-Street. Se preumblară cât-va timpŭ, în care ea ilŭ întrebă pe Rossa dacă în adevĕrŭ elŭ este organisătorulŭ atentatelorŭ cu dinamită din Englitera. Rossa rĕspunse afirmativŭ, şi pe când ea îi observa că acele atentate costă viaţa multorŭ nevinovaţĭ, elŭ îi spuse că tóte astea nu suntŭ nimicŭ faţă cu relele ce sufere Irlanda. Elŭ îi mai declară că va face sĕ sară în aerŭ Carlton-Club, Woolwich-Arsenal, Sand-Hurst-College şi Banca Engliterei. Atuncĭ d-na Dudley încredinţându-se că Rossa este celŭ mai periculosŭ animalŭ de pe faţa pămêntului, se hotărî sĕ'lŭ omóre. Ii hotărî o altă întâlnire pentru Lunĭ după prânḑŭ şi îi oferi şi banĭ pentru întreprinderile sale. Ii cerù o chitanţă iscălită. Pentru acestŭ scopŭ Rossa voi sĕ între într'o casa şi pe când îi întorcea spatele, d-na Dudley scóse din buzunarŭ unŭ revolverŭ şi trase unŭ focŭ în elŭ. Restulŭ scenei ilŭ cunósceţĭ. Şi deórece nu înoptase încă bine, d-na Dudley fu inmediatŭ arestată. Când i-se spuse că Rossa nu murise, ea îşĭ exprimă părerea de rĕu că nu ochise bine, dér aflândŭ că glonţulŭ nu i s'a scosŭ încă ea ḑise: Atuncĭ totŭ mai e sperantă. Corespondentulŭ lui »Times« telegrafiază jurnalului sĕu, extrasurĭ din New-York Herald, din Herald, din New-York World, din New-York Tribune, din New-York Times carĭ aprobă fapta d-nei Dudley şi exprimă regrete, că n'a pututŭ isbuti sĕ omóre pe Rossa. In publicŭ se manifestéză intenţiunea d'a se deschide o subscripţie pentru apĕrarea ei.«

***

Raportŭ poliţienescŭ. — Unŭ raportŭ alŭ perfectului poliţiei Bucurescilorŭ adresatŭ ministrului de interne şi care se află publicatŭ în „Monitorulŭ oficialŭ« face cunoscutŭ, că în cursulŭ lunilorŭ Octomvre, Noemvre şi Decemvre ale anului trecutŭ s'au comisŭ 157 infracţiunĭ, din carĭ cea mai mare parte şi anume 118 au fostŭ descoperite chiar în primulŭ moment alŭ comiterei, 21 au fostŭ descoperite în cursulŭ urmăririlorŭ şi numai 18 au rĕmasŭ nedescoperite până în ḑiua de 19 ale curentei, când acestŭ raportŭ a fostŭ adresatŭ ministerului. In urma mĕsurilorŭ luate se crede că acestŭ numĕrŭ se va micşora. Aceste 157 infracţiunĭ, clasificate după natura lorŭ, dau următorulŭ resultatŭ: 1 omorŭ involuntarŭ, 2 încercărĭ de omorŭ, 1 o falsificare de acte private, 1 furtŭ cu rele maltractărĭ, 2 atentate la bunele moravurĭ, 26 furturĭ cu efracţiuue, 1 mituire, 7 violărĭ de domiciliu, 14 escrocherii, 1 rupere de sigilii puse de autoritate, 14 abusurĭ de încredere şi 87 furturĭ simple, Clasificându-se delicuenţii după naţionalitatea lorŭ avemŭ: 84 românĭ, 18 evrei, 22 austro-ungarĭ, 6 grecĭ, 2 germanĭ, 4 ţiganĭ, 1 sêrbŭ, 1 otomanŭ şi 2 bulgarĭ.

***

Unŭ faptŭ ciudatŭ. — Ḑiarulŭ «Egyetértés,« din Pesta, semnaléză unŭ faptŭ ciudatŭ întêmplatŭ la Krasso în comitatulŭ Szatmar. Una şi aceiaşĭ casă din localitate a fostŭ într'o singură ḑi teatrulŭ unei nascerĭ, unui botezŭ, unei căsătorii ş'alŭ unei morţĭ. Unŭ locuitorŭ din acéstă casă se căsătoria la 15 Ianuariu. La întórcerea dela biserică, a găsitŭ pe cumnata sa care născuse doi copii gemenĭ. Se procede îndată la botezŭ, dér unulŭ din cei doi gemenĭ móre după câteva óre.

***

Unŭ obiceiu ciudatŭ. — La Babilonenĭ în fiecare anŭ trebuia sĕ se adune într'o ḑi anumită fetele de măritatŭ în piaţă unde veniau şi tinerii, carĭ voiau sĕ se însóre. Aicĭ se ivia şi unŭ tetalŭ care licita pe rêndŭ tóte fetele, începêndŭ cu cea mai frumósă, pentru care firesce ofertau cei mai mulţĭ Babilonenĭ. După ce se licitau tóte fetele frumóse, se purta grije şi pentru cele urâte aducêndŭ procedura întórsă, celŭ ce luá o fată urîtă, primia banĭ şi mai mulţĭ banĭ primia neapĕratŭ acela care lua pe cea mai urîtă. Banii acestia se luau din sumele incassate pentru cele frumóse, şi astfelŭ cele frumóse măritau pe cele urîte.

***

Computulŭ unui gâde. — Pentru îndoita esecutare a părechiei Romanov în Timişóra, gândele Kozarek a presentatŭ procuraturei de acolo următorulŭ comptŭ: Birja în Pesta până la gară 3 fl. 50 cr., drumulŭ îndĕrĕtŭ 3 fl. 50 cr., totalŭ 7 fl. Călĕtoria din Pesta până în Timişóra clasa II. 12 fl. 65 cr. cu intórcerea 25 fl. 30 cr. Drumulŭ a două ajutóre clasa III 16 fl. 86 cr., cu întórcerea 33 fl. 72 cr. Dela gara din Josefstadt cu birja în oraşŭ 1 fl. 80 cr., cu. întórcerea 3 fl. 60. Diurna pe 5 ḑile, à 6 fl. 30 cr., 31 fl. 50 cr. Diurne celorŭ două ajutóre pe patru ḑile, à 3 fl. 15 cr., 25 fl. 20 cr. Pentru ridicarea furcilorŭ 12 fl. Pentru esecutarea sentinţei, 12 fl. 60 cr. de capŭ, 25 fl. 20 cr., Pentru scoborîrea cadavrelorŭ şi înmormêntarea lorŭ à 6 fl., 12 fl. Cheltuelile totale 188 fl. 12 cr., care s'au şi plătitŭ gâdelui imediatŭ.

***

Esecutarea atentatorilorŭ dela Niederwald. — Din Halle se raportéză că la 7 Februariu n. la 8 óre diminéţa au fostŭ esecutaţĭ anarchiştii Reinsdorf şi Küchler carĭ fuseseră condamnaţĭ la mórte, pentru că au voitŭ sĕ omóre pe împĕratulŭ Wilhelm. Mai întêiu a fostŭ dusŭ lângă furcĭ Reinsdorf. Mângâerea preotului a refusat'o, cetirea sentinţii a ascultat'o liniştitŭ, dér luându'şĭ pălăria în mână şi oscilându'o în aerŭ strigă: „Josŭ cu barbaria! Trăiască anarchia!« In timpulŭ ultimelorŭ cuvinte fù legatŭ şi apoi esecutatŭ.

***

O nenorocire. — »Democratulŭ« spune că Lunĭ în 21 Ianuariu curentŭ, diminéţa pe la ora 6, ajungêndŭ la malulŭ rîului Prahova, pe drumulŭ ce merge la Tĕrgovisce, o trăsură gólă cu patru cai de aicĭ ai d-lui poliţaiŭ din Ploescĭ, care mergea sĕ aducă pe d. prefectŭ Furduescu dela penitenciarulŭ Mărginenĭ, la malulŭ apei, o fată din Brătăşanca şi două femei din Aricescĭ, Ilinca cu fie-sa Anica, care avea unŭ copilŭ de vr'o două lunĭ în braţe, s'au rugatŭ de vizitiu sĕ le trécă şi pe ele rîulŭ dincolo. Din nenorocire, vizitiulŭ a datŭ cu trăsura într'unŭ ochiŭ séu bolbócă adêncă, formată din grămădirea sloilorŭ de ghiaţă, unde nu s'a mai vĕḑutŭ afară decâtŭ coşulŭ trăsurei. Vizitiulŭ şi cu fata fiindŭ pe capră, au pututŭ sĕ iasă d'asupra; ér femeile cu copilulŭ au fostŭ înecate din causă că coşulŭ trăsurei fiind ridicatŭ n'au pututŭ sĕ plutéscă. Sărindŭ ómenĭ călĕtorĭ au scosŭ pe fată, căcĭ vizitiulŭ putuse luptă şi eşi singurŭ, au trasŭ şi trăsura afară cu câte patru cai morţĭ şi copilulŭ asemenea, care era sprijinitŭ între cai; ér femeile mame nu s'au găsitŭ, fiindŭ luate de curentulŭ apei pe sub ghiaţă. Din acéstă nenorocită întêmplare resultă ca la trecerea apelorŭ, coşulŭ (coperişulŭ) trăsurilorŭ este bine sĕ fie totd'auna lăsatŭ josŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureşianu

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ	2.06	—	—	10.50
	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7,07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu	10.08	5·59	9.18	
	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare	1.49	11.04	4.06	
	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare	4.11	5.13	3.20	
	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu	8.57	5.40	7.08	
	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ	9.20	10.15	3.15	
	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse·

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ	12.32	8.05	9.45
	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.09	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ	3.35	5.30
	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșenĭ	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșenĭ	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 11 Februarie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98.30	Bonurĭ croato-slavone	103.—
Rentă de hârtiă 5%	93.95	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.—	Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.70	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118.36
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122.	Renta de hârtiă austriacă	83.25
		Renta de arg. austr.	83.95
		Renta de aurŭ austr.	106.60
		Losurile din 1860	138 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	107.50	Acţiunile băncei austro-ungare	866 —
		Act. băncei de creditŭ ung.	312.—
Bonurĭ rurale ungare	103.—	Act. băncei de creditŭ austr.	303.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.25	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.80
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.—	Napoleon-d'orĭ	9.78½
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—	Mărcĭ 100 împ. germ.	60.35
Bonurĭ rurale transilvane	101.80	Londra 10 Livres sterlinge	123.85

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 29 Ianuariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	89	—
Renta rom. amort. (5%)	93½	—
» convert. (6%)	88	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	32	—
Credit fonc. rural (7%)	98½	—
» » » (5%)	85¾	—
» » urban (7%)	96	—
» » » (6%)	91	—
» » » (5%)	83	—
Banca naţională a României	1210	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	289	—
» » » Naţională	210	—
Aurŭ	12½%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 12 Februarie st. n. 1885.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8 73	8.76
Argint românesc	8.50	8.60
Napoleon-d'orĭ	9.76	9.78
Lire turcescĭ	10.98	11.—
Imperialĭ	9.98	10.—
Galbenĭ	5.70	5.76
Scrisurile fonc. »Albina«	100.50	101.—
Ruble Rusescĭ	128.50	129.—
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.